

เอกสารหมายเลขอ ๓

แบบฝึกการอ่านเข้าและจดบันทึก (2)

แบบฝึกการอ่านข้าและจดบันทึก (2)

ชั้นที่ 1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องค่อไปนี้อย่างคร่าว ๆ

เรือเจ้าพระยา

จากหนังสือการเดินทางรอบโลกตอนประเทศไทย

เขียนโดย กองต์ เกอ โบวาร์

แปลและเรียบเรียงโดย วรสุลีศรี ส่งเจริญ

บทนำ

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับนานาอารยประเทศมากขึ้นกว่าแต่ก่อน ทำให้ชาวญี่ปุ่นความกระตือรือล้นที่จะได้มายื่นเพื่อจะได้ข้อมูลเมืองของพระมหาชนิคิริ์ ญี่ปุ่นใหญ่ ซึ่งเป็นความงามที่แปลกตา

ในเดือนมกราคม ค.ศ.1867 กองต์ เกอ โบวาร์ ได้ตามเส้นทางเรือครุ๊ก เกอ ปองทิโเอเวอร์ ซึ่งทรงเป็นเชื้อพระวงศ์ของพระเจ้าแผ่นดิน ผู้ร่วมเสส ซึ่งได้เดินทางรอบโลกจากประเทศไทยร่วมเสสมายังประเทศไทยต่อ ฯ ได้ลงเรือเจ้าพระยาจากสิงคโปร์มาถึงกรุงเทพฯ และเขียนพรรณนาเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นไว้ ผู้แปลจึงแปลและพิมพ์เผยแพร่ในโอกาสที่ประเทศไทย และประเทศไทยร่วมเสสได้มีความสัมพันธ์ทางการค้าอย่างเป็นทางการติดต่อกันมาถึง 300 ปี ใน พ.ศ.2529

การเดินทาง

วันที่ 10 มกราคม ค.ศ.1867 เรือเจ้าพระยา-เรือกลไฟได้แวงเข้ามาที่ท่าเรือของสิงคโปร์ เจ้าของเรือเป็นคนจีน เราย้ายค่าตัวไป-กลับ

ซึ่งเป็นกระดาษสีอุบลจากหลากหลายสีมาในราภัณฑ์ของคุณ สำหรับการเดินทาง ระยะทางรวมทั้งพันเจ็ดร้อยไมล์ บนเรือชั้นที่ดีที่สุดก็ยังว่าเป็นราบที่แพงพอๆ กับ

เรือเจ้าพระยาน้ำดีทั้ง隻 กอัคราช แล้วก็เหมือน สะพานเดินเรือแกนฯ เดิมไปด้วยที่นี่ห่อสูงขนาดเท่ากองฟาง หันกลับไปกลับมาเกลื่อนกลาดทุกนิสิตาม ความเคลื่อนไหวของเรือ ส่วนตัวเรือบรรทุกเหล็กจนเพียงปริ่มน้ำ และห้ายเรือ ก็ว่างสินค้าไม่เป็นระเบียบ เดิมไปด้วยถ่าน ถังไส้ และกระสอบข้าวสาร

เรามีเพื่อนเดินทางเป็นพ่อค้าชาวอังกฤษจากประเทศไทย ภรรยา ของนายแพทย์ที่สถานกงสุลอังกฤษและลูกสาวสองคน ภรรยาชาวฝรั่งเศสของ ศาสตราจารย์ปราานเซ่น วน เกอ หยู ทับแม่ท่านนี้รำคาญของหล่อน และเด็ก อ่อนชวาก็เชียร์ "ลูโควิก ลามาช" นอกจากนี้มีลูกชายสามร้อยคนข้าวมาลากย จัน และอาหรับ ซึ่งอยู่ทางด้านทั้วและห้ายเรือ โดยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ บน กองลินก้าเหนือคลื่นที่สำคัญมาก คงเหล่านี้สูบสูบและเล่นลูกเต้าหู้เป็นอย่างมุช ส่องชนิดประจำของชนชาติเหล่านี้ และเนื่องจากหากเล่นบนน้ำจะต้องเสีย ภาษีมาก เขาจึงหันสูบห้างเล่นกันอย่างมีความสุขอย่างสุดที่จะบรรยาย

นี่เป็นการเดินทางระหว่างสิงคโปร์และประเทศไทยที่ราชสำนักโดยคื หาได้ เจ้าของเรือชาวจีนคงจะทำกำไรได้อย่างมหาศาล เพราะเรือลำนี้บรรทุก กระสอบไปเดิม จนแม้กระหั้นในเรือซึ่พ การเรียกเก็บค่าภาษีสูงมาก ค่าธรรมะ สำหรับเรือชั้นหนัก 400 ตันนี่ จึงสูงถึง 128,000 ฟรังก์ สำหรับระยะเวลา เดินทาง 6 วัน

วันที่ 11 มกราคม -- ในตอนเช้ามีคิurreo ผ่านสันดอนของแม่น้ำเจ้า- พระยา ซึ่งเป็นแม่น้ำใหญ่ที่ไหลลงสู่อ่าว เราย่างเข้าไปทางร่องน้ำขนาดกว้าง ห้าสิบเมตร ซึ่งสมือนประตูที่เปิดไปสู่แหล่งน้ำที่ถูกขังเอาไว้ แล้วระยะกว้าง ระหว่างฝั่งขวา สองฝั่งของลำแม่น้ำก็ค่อย ๆ แคบลง หังแม่น้ำเดิมไปด้วย นกยูระสาขาวา นกเบ็คน้ำใหญ่ขนาดเท่าอีก้าซึ่งมีสีสรรสวยงามมาก และอยู่ กลางแม่น้ำ ที่ส่วนที่สุดก็คือนกกะเรียนสีเทาเงินซึ่งคงคำและหัวแดง และขนาด ใหญ่ยิ่งกว่ากัน

พ่อท้าโอมงเช้า เรื่องไกด์อุตสาหกรรมน้ำมันแรกในประเทศไทย
ปากน้ำ กับพันเรื่องจังหวะไปบันกเพื่อแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่
ที่นี่ จ่ายค่าภาษีศุลกากรเข้าพระราชังในอัตราอัตรายละสามของมูลค่าสินค้า และ
มอบเป็นให้ญี่ปุ่นจะเรื่อ แล้วก็เดินทางต่อไปในเมืองน้ำอึกเป็นเวลาสามชั่วโมง
และในที่สุดเราได้เห็นเจ้าเมืองและวัดของกรุงเทพฯ เมืองหลวงของราชอาณา-
จักรสยามโผล่ขึ้นมาเหนือทิวทัศน์พร้าวและคันจาริมสั่งน้ำ

พอเรือพันโถงแม่น้ำ เราสามารถเห็นเมืองกรุงเทพฯ ได้ทั้งเมือง
ความสวยงามของเมืองเวนิสแห่งเอเชียนี้ แผ่นกระจาดอยู่บนพื้นที่กว่าแปด
ไมล์ ล้านนาที่ใหญ่และส่วนมาก มีเรือขนาดใหญ่อุตสาหกรรมอยู่เป็น
จำนวนกว่าหกสิบลำ หั้งสองฟังแม่น้ำเรียงรายไปด้วยเรือนแพเป็นจำนวนพัน ๆ
หลัง หลังคาบ้านมีลักษณะประหลาดเรียงรายกันอย่างเป็นระเบียบอยู่ติดกัน
นอกจากนั้นก็สามารถเห็นยอดแหลมสีทองของวัดต่าง ๆ จำนวนเป็นร้อย ๆ
ที่ประดิษฐ์ขึ้นมาอย่างสกใส มีหลังคานำระดับก้ายกระจะสูงห้าหกชั้น หรือมั้ง
ขนาดใหญ่ประดับรอบด้านด้วยวัสดุซึ่งส่องแสงระยิบระยับเข้าตา และยอดแหลม
สูงดึงร้อยห้าสิบหรือสองร้อยฟุตที่สูงห้อนแสงอาทิตย์อย่างกันบริสุทธิ์ในญี่ปุ่น
เป็นพระราชวังของพระเจ้าแผ่นดิน ทิวทัศน์นี้ทำให้รู้สึกอย่างกับว่าเราอยู่
ชมทัศนียภาพของใบสัจธรรมในญี่ปุ่น ซึ่งทำด้วยกระเบื้องลายราม

การแต่งกายของชาวสยาม

พวกชาวเมืองมีผ้าไหมเนื้อนกับชาวมลายู แต่ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก
โภนผุม โดยทั้งหมดไว้ตรงกลางศีรษะเป็นรูปกลมรี ตัดสั้น ขนาดใหญ่กว่าสองฟามื้อ
ทำให้มีลักษณะเป็นทรงยอดสูง ตลอดและเปลอกไม้มีที่ไหนเนื้อน สำหรับการแต่ง
ตัวก็ไม่ยุ่งยาก เช่นผูกผ้าขนาดกว้างสองฟุต เป็นผ้าสายลี่เชียว ชมพูหรือแอง
ชุมคาดตรงกลางแล้วเก็บขึ้นมาจากด้านหน้าไปด้านหลังระหว่างขา เสื้อเป็น

เสื้อผ้าอันเบาบาง ซึ่งหั้งชายและหญิงใส่กันอย่างสวยงาม ในบางครั้งพวกผู้หญิง จะห่มผ้าแบบนาคกร้างหนึ่งผูก สีสันสดใสไว้รอบอกโดยการคล้องใช้วัสดุสองชั้น ซึ่งไม่น่าจะ似ายนัก

ที่กล่าวมาย่อ ๆ นี้ คือภาพแรกของเมือง ซึ่งมีผลเนื่องอยู่กันอย่างแอกอักอย่างกับปลาชาร์ดินที่เราเห็นได้

ข้อที่ 2 พลิกกลับไปอ่านเนื้อเรื่องอีกครั้งอย่างละเอียด

ข้อที่ 3 จดบันทึกและสรุปย่อเนื้อเรื่องที่อ่านไว้ช้างล่างนี้

เอกสารหมายเหตุ ๑

คู่มือการประเมินศักยภาพบุคคล

คู่มือการโดยสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

คำชี้แจง เอกสารฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำแนะนำในการอ่านเนื้อเรื่อง

ตอนที่ 2 คำแนะนำการโดยสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

ตอนที่ 3 ขั้นตอนการโดยสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

ตอนที่ 1 คำแนะนำในการอ่านเนื้อเรื่อง

การอ่านเนื้อเรื่องต้องอ่านให้ลาะเลียด การอ่านอย่างละเอียดไม่ได้หมายความว่าให้อ่านทุกคำหรือคำต่อคำ แต่เป็นการอ่านเพื่อใช้ความคิดพิจารณาถ้อยคำสำคัญอย่างระมัดระวัง ซึ่งทำได้โดยการขีดเขียน หรือทำเครื่องหมายในส่วนสำคัญไปพร้อม ๆ กับการอ่าน เพราะการขีดเขียนทำเครื่องหมาย จะช่วยให้ความคิดคืบหน้าและมีความจำได้ดีขึ้น

การขีดเขียนทำเครื่องหมายลงในเรื่องที่อ่าน มีรูปแบบหลายอย่างดังนี้

1) การขีดเส้นใต้ใจความหรือประโยคสำคัญ เป็นวิธีการทำที่ง่าย แต่ต้องระมัดระวังอย่าเห็นทุกประโยคสำคัญ เพราะการขีดเส้นใต้ที่มากเกินไปจะทำให้ประโยคสำคัญที่แท้จริงลดความสำคัญลงได้

2) เขียนวงกลมรอบคำหรือวลีสำคัญ เป็นวิธีการทำที่ใช้แทนการขีดเส้นใต้ได้ดี ซึ่งจะช่วยให้คำสำคัญเด่นชัดขึ้น แต่ก็เหมาะสมกับคำหรือวลีนั้น ๆ เท่านั้น

3) ทำเครื่องหมายดาวหรือเครื่องหมายดอกจันไว้ที่ขอบกระดาษ เพื่อใช้เน้นใจความหรือประโยคที่สำคัญมาก ๆ นอกจากนี้ อาจจะใส่เครื่องหมายกดาม (?) ตรงใจความที่ไม่เข้าใจ หรือใช้เครื่องหมายยกใจ (!) ซึ่งเป็นเครื่องหมายอีกอย่างหนึ่งที่เรียกให้เราใส่ใจบางสิ่งบางอย่างที่ชวนทึ่งหรือแปลกประหลาดได้

4) เชี่ยบหมายเลขอี๊ดขอบกรະกาด เพื่อชี้ล้ำกับความคิดที่ผู้เชี่ยบใช้ในการแสดงความคิดเห็น หรือเชี่ยบสรุปว่าการแสดงความคิดเห็นของเราตรงขอบหรือส่วนที่ว่างของกรະกาด

เพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติความคิดแบบน้ำดังกล่าวขึ้น ให้นักเรียนศึกษาด้วยร่องค่อใบปืน

ตัวอย่างการอ่านอย่างละเอียด

๕๑

ราชธานีใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
 โปรดฯ ให้สร้างขึ้น ได้ท่าพิธียกเสาหลักเมือง เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ.
2325 โดยในชั้นต้นโปรดฯ ให้สร้างพระราชนักราชวังชั้นราภิเษก ในปี พ.ศ. 2326
 จึงสร้างฐานนี้เป็นการถาวร กานหนดังเมืองเนื้อ ๓ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นพระ
บรมมหาราชวัง ส่วนบริเวณที่อยู่อาศัยภายในกานแห่งเมือง และบริเวณที่อยู่อาศัย
นอกกานแห่งเมือง ราชธานีใหม่สร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2328 และพระบาทสมเด็จฯ ทรง
 พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงพระราชนาคนพระนามว่า "กรุงเทพมหานคร บวร-
 รัตนโกสินทร์ มหินทราราชทิรา มหาศิลปกาฬพรัตน์ ราชธานีบูรีรัมย์ อุดมเดชนิเวศน์"
มหาสถาน อุมรพามาอุษาลสิต สักกะหัตติยวิชากุรุรัมประลิท"

ให้นักเรียนฝึกอ่านเนื้อเรื่องค่อใบปืนอย่างละเอียด โดยปฏิบัติความคิดแบบน้ำด้วย

เนื้อเรื่องฝึกการอ่านอย่างละเอียด

เรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์

ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวว่า มนุษย์คนแรกในโลกนั้นเกิดมาเมื่อใด ที่ทราบแน่นอนก็คือว่า ในระหว่างยุคห้าแข้งนั้น ได้มีมนุษย์อาศัยอยู่บนโลกแล้ว แต่ก่อนหน้านี้ไม่มีหลักฐานที่แสดงว่า ได้มีมนุษย์อาศัยอยู่บนโลก

ยุคน้าแข็งนั้นเริ่มต้นประมาณ 1 ล้านปีมาแล้ว ส่วน
ระยะสั้นสุดของยุคนี้ นักธรณีวิทยาประมาณว่า เมื่อ 15,000
ปีมาแล้ว บางสัญญาในยุคนี้จะมีน้ำแข็งปกคลุมเชิงโลกเท่านี้
กว้างขวางและหนากว่าปกติ ประมาณว่า 1 ใน 3 ของ
ส่วนที่เป็นพื้นดินและหินของโลกได้ถูกปกคลุมด้วยน้ำแข็ง
โดยปกคลุมครึ่งหนึ่งของพื้นที่ที่วิปโยคทั้งหมด และทาง
เหนือของทวีปเอเชีย ในทวีปอเมริกาเหนือปกคลุมทั่วทั้ง
ประเทศแคนาดาและทางเหนือของสหรัฐอเมริกา ส่วนทาง
เชิงโลกได้นั้น บังจุบันพื้นที่บริเวณใกล้ชิดโลกได้ร้อยปีก่อน
ด้วยน้ำแข็งอยู่

ในยุคน้ำแข็งมีสมัยน้ำแข็งอยู่ 4 สมัย คือ สมัย
น้ำแข็งที่ 1, 2, 3 และสมัยน้ำแข็งที่ 4 ตามลำดับ
ระหว่างสมัยน้ำแข็งสองสมัยนั้น เป็นสมัยที่นานแข็งไกรถ
จำนวนลง และบริเวณที่ปกคลุมก็น้อยลง สมัยดังกล่าววน
เรียกว่าสมัยปราศจากน้ำแข็ง ซึ่งมีอยู่ 3 สมัยด้วยกัน
ได้แก่ สมัยปราศจากน้ำแข็งที่ 1 ซึ่งอยู่ระหว่างสมัย
น้ำแข็งที่ 1 และที่ 2 นอกจากนี้มีสมัยปราศจากน้ำแข็ง
ที่ 2 และที่ 3 ตามลำดับ และยุคน้ำแข็งได้สิ้นสุดลงเมื่อ
ปลายสมัยน้ำแข็งที่ 4

ตอนที่ 2 คำแนะนำในการโดยสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

การโดยสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง เป็นการนำสิ่งที่ต้องการจำมาเรียงให้ต่อเนื่อง โดยการเติมคำหรือข้อความอื่น ๆ เพิ่มเข้าไปจนเป็นเรื่องราวใหม่ การโดยสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง เป็นวิธีการที่ใช้ร่วมกับการอ่านที่จะทำให้จำคำหรือข้อความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้แม่นยำขึ้น

คำแนะนำในการโดยสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

- 1) การนำคำ, ข้อความมาแต่งเป็นเรื่อง ไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา
- 2) การแต่งเรื่องไม่ต้องคำนึงถึงความสมจริง หรือความเป็นไปได้ของเรื่องในสถานการณ์จริง
- 3) แนวเรื่องที่เขียนควรใช้แนวที่ชอบ เช่น เขียนเป็นชีวประวัติ เขียนเป็นนิทาน เขียนเป็นกลอน ฯลฯ
- 4) การใช้ลักษณะขยายเกินข้อเท็จจริง หรือใช้ความซ้ำ叠 จะช่วยให้จำเรื่องราวต่อเนื่องได้ง่ายขึ้น เช่น คุณทองผู้ยากจน เป็นต้น
- 5) การใช้คำที่เป็นรูปธรรม (คำที่เห็นเป็นภาพได้ชัดเจน) จะทำให้จำได้กว่าการใช้คำนามธรรม เช่น คุณเก่งชอบเก็บขยะ ใช้แทนคุณเก่งเป็นคนดี เป็นต้น (คำว่า "คนดี" มีหลายลักษณะ การใช้คำว่า "เก็บขยะ" ทำให้เห็นภาพพจน์ง่ายและเข้าใจชัดเจนว่า คุณเก่งเป็น "คนดี" ในลักษณะใด)
- 6) ก่อนผูกหรือเขียนเรื่อง ลองใช้จินตนาการผูกเรื่องไว้ในใจก่อน เพื่อจัดเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่จะเขียนนั้น

เพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวอย่างชัดเจน ให้นักเรียน ศึกษาตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการよいสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

คำที่ต้องการจำมีดังนี้ :-

คืน - ขโนย - บ้าน - หน้า - น้ำ - มีด - สะพาน -

คลาค - หล่น - กล้วย - กล่อง - ตะวันตก - อ้าเกอ

เมื่อผูกเรื่องและกำหนดแนวเขียนไว้ในใจแล้ว นำคำข้างบนมาเขียนเป็นเรื่องได้ดังนี้

ตอนกลางคืน ขโมยย่องขึ้นบ้านบ้าน เข้าไปล้างหน้าในห้องน้ำแล้วออกมาก่อนมีด เอาไปทำหล่น ที่กองกล้วยริมคล่อง ทรงเชิงสะพานชามไปคลาค ซึ่งอยู่ด้านตะวันตกของอ้าเกอ

เรื่องที่แต่งให้นักเรียนศึกษาเป็นตัวอย่างนี้เขียนในรูปแบบความเรียงสำหรับการเขียนของนักเรียนนั้น นักเรียนจะเขียนในรูปแบบใดก็ได้ ขอให้มีคำที่ต้องการจำทุกคำที่เพียงพอแล้ว

ให้นักเรียนเขียนเรื่องโดยใช้คำหรือลักษณะที่กำหนดให้ต่อไปนี้ โดยนักเรียนจะเขียนในรูปแบบใดก็ได้ และการกำหนดแนวเรื่องที่จะเขียนไว้ในใจก่อน

แบบฝึกการよいสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

คำที่ต้องการจำมีดังนี้ :-

เท้า - ดวงจันทร์ - ต้นไม้ - ประวัติ - แร่ - ธนาคาร - กฎหมาย - จังหวัด - เชือก - 223 - บริโภค - กันชน - ครอบครัว - ผู้แทนรายวาระ

เมื่อนักเรียนเขียนเรื่องราวเสร็จแล้ว ให้ขึ้นเส้นใต้คำที่ต้องการจำลงในเรื่องที่เขียนด้วย

ตอนที่ ๓ ขั้นตอนการใช้งานสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

การโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง มีขั้นตอนปฏิบัติกรรมโดยสรุปดังนี้

ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด

ขั้นที่ 2 นำคำ, ข้อความสำคัญที่ต้องการจำ มาเขียนเรียงไว้

ขั้นที่ 3 นำคำว่า ข้อความในขั้นที่ 2 มาแต่งเป็นเรื่องราว

ขั้นที่ 4 ข้อเสน�이 가, ข้อความในขั้นที่ 2 ลงในเรื่องที่แต่งขั้นที่ 3

ເອກສາຮ່າມຍເຊ 2

ແນບີກກາຣໂຢງສັນກັນແນບຜູກເວົ້ອງ (1)

แบบฝึกการโดยสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง (1)

คำชี้แจง เอกสารฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ตัวอย่างการโดยสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

ตอนที่ 2 เนื้อเรื่องสำหรับฝึกการโดยสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

ตอนที่ 1 ตัวอย่างการโดยสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

ข้อที่ 1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องค่อไปนี้อ่านจะเสียด

สังเขปการปกครองสมัยสุโขทัย

จากหนังสือพุทธิกรรมการสอนประวัติศาสตร์ 2

ของ เฉลิม มลิจาร

เมื่อพ่อขุนศรีอินทร์ทิศได้ร่วมมือกับพ่อขุนผาเมือง นำคนไทยค่อสู้
ข้าวไล่อำนาจของขอมออกจากราชธานีแล้ว ก็รวมรวมพหุชาติไทยตั้งประเทศ
มั่นคง หลังจากนั้นก็สถาปนากรุงสุโขทัยขึ้นเป็นคราหลวงแห่งแรกของคนไทย
เมื่อราว พ.ศ. 1781 โดยมีพระมหาภัชริย์ปักษ์รองติดต่อกันมาจนถึง พ.ศ.
1981 รวม 10 พระองค์

ลักษณะการปกครองของสุโขทัย มีวิวัฒนาการจากการเมืองที่มีระบบ
ง่าย ๆ โดยได้รับแบบอย่างการปกครองจากโบราณ ซึ่งแยกเป็น

1) เมืองหลวงหรือราชธานี คือเมืองสุโขทัย มีเมืองอุกหรือ
เมืองบริวารคือ หล่มสัก พิษัย และพระบາง ด้วย ① + ③

2) เมืองมหาอุปราช (เมืองลูกหลวง) ได้แก่ เมืองศรีสัชนาลัย
อยู่ทางทิศเหนือของสุโขทัย เป็นที่ประทับของพระมหาอุปราช ซึ่งแต่งตั้งขึ้นใน
สมัยพ่อขุนรามคำแหง ①

๓) เมืองหน้าค่าฯ เป็นเมืองวิวารที่ล้อมรอบเมืองหลวงห้าง ๔ ทิศ
มีระยะห่าง (50) กิโลเมตร ได้แก่ ศรีสัชนาลัย อุทัยธานี เทเนือ สระหลวง
(พิจิตร) อุทัยธานีที่ได้ ส่องแคร (พิษณุโลก) อุทัยธานีที่ศะวันออก และนครชุม
หรือชาภังราوا (กำแพงเพชร) อุทัยธานีที่ศะวันตก ④

๔) เมืองหัวพระยาสามนคร หมายถึง หัวเมืองขึ้นบอกที่อยู่ในความ
ปกครองของเจ้าเมือง ซึ่งยังคงมีอำนาจสืบทอดขาดในการปกครองภายใต้เมือง
ขึ้นตรงต่อหัวขุนและต้องส่งส่วยตามกำหนด ได้แก่ สุพรรณบุรีและนครศรีธรรมราช
เป็นต้น ②

๕) เมืองประเทศราช หมายถึงเมืองนอกพระราชอาณาเขตสุโขทัย
ที่อยู่อุทัยในอ่านาจ และถวายเครื่องราชปั坚硬ให้กับการแด่หัวขุนตามกำหนด ในเวลา
ที่มีศึกสงครามก็จะส่งกองทัพและเสบียงอาหารมาสมทบช่วย ได้แก่ เมืองนิรัลลักษ
ยะโซร์ เวียงจันทน์ เวียงคำ หลวงพระบาง (เช่น) หัวไทร ตะน้ำศรี และ
เมืองตະมะ เป็นต้น ⑥

ข้อที่ ๒ นำค่า ข้อความสำคัญที่ต้องการจำ เช่นเรียงไว้ข้างล่างนี้

.....เจดีย์พ่อขุนกรรชิฐ์หักหินทูลฯ + หายมี ๑๗๙ + ๑๐ = ๒๐๐
.....เมืองนศรอก.....สูงทับ.....หัวเมืองสัก พิษณุฯ พะบุรี นรีวาระ.....
.....พนาดุปภาร.....ศรีสัชนาลัย.....หนึ่ง๐.....
.....น้ำท่าเฒ.....สีรีสัจจะเจล.....หนึ่ง๐.....ศรีสะกา.....๑๒.....
.....สองแต.....๑๐๐.....นกรุงสุลตัน.....
.....หัวอพระษากาหนานคร.....ส่วน.....สุพรรณบุรี + นครศรี.....
.....ประเทศราช.....บวรสถานการ.....นະຄະกາ.....ยโสธร.....เวียงคำ.....
.....มหาสารคาม.....ร่วม.....จันทบุรี.....
.....หลังพวน.....นาง.....สาม.....นราธิวาส.....
.....กวาง.....

ข้อที่ 3 นำคำ, ข้อความในข้อที่ 2 มาแต่งเป็นเรื่องราว

ຄູນພ້ອມເສດຖິກ.. ຊະນະທີ່ວິທະຍາກີຕົມ.. ດີຈຸນໍ້າ 1731 ຕົນຮັບປັບ 200 ກົມ...
ຄູນພາໄສງາ.. ສີລູກ 10 ດົນ ການີ້ຕົຊົງຢູ່ເມືອງນະຄອນ.. ສິນເວງ 3 ດົນ ດັ່ງ. ພາຍໃຫຍ່ບັນຫາ
ພາຍໃຫຍ່ກົດໜາຍພຽງນາງ.. ດັກທຳຂານຫຼາກເກົ່າອຸປະກອດ. ການກັ້ວປິໄປເຊິ່ງມາຫຼຸດປາກ
ຄູນທີ່ຕົນຫຼັກກົດໜາຍພຽງນາງ. ດັກທີ່ເສີ່ງໂຄນ໌ຫຼາກເກົ່າອຸປະກອດ. ດັກທີ່ນ້າ.
ກົດໜາຍພຽງນາງ. ເກີດການໄຟປະກາດການໂຄງການ. ນະຄອນສະຈາກເຊົາ-ນະຄອນ. ຈຶ່ງ.
ໄວ້. ອົບ-ອົບ-ຕາກ. ດັກທີ່ປົດມືບຣຄາຕົ້ນດີທ້າວພະຍານຫານັກ. ວັນກ່າວບ້າກ
ສູງພອນແລະ ມຸດ. ດັກທີ່ເກົ່າ-ສີບໄປປູ່ປະເທດກາຊ. ຮູ້ອົມຍົ້ວ່ານັ້ນ-ວິວຍົງກຳ
ຂັ້ງສັງມຽນກາຕົກໄປໝາຍ ພະສິກ ພະໂສຣ. ນະຄອນພະຍານ ກວາບ ທະນາຄວກຕີ່ເມົາ. ຖາມ

ข้อที่ 4 ข้อเส้นใต้คำ, ข้อความในข้อที่ 2 ลงในเรื่องที่แต่งข้อที่ 3

ການພວດເສດຖະກິນ.. ພູມກໍລົງອີນທາດທີ່ບໍ່ໄດ້ຄົນປີ 1761 ສະນັບສຳນັ້ນ 200 ກົມ
ການຫຼາຍເສື່ອງ.. ເຊື້ອກ 10 ດົນ ດົນໄຕຫຼຸ່ມເຫຼືອອຸກາງ.. ເນັ້ນຮ່າງ 3 ດົນ ດືອນຫຼຸ່ມໄດ້ຮັບ
ມາຍຫຼຸ່ມສັກ ແລະ ນາຍພຽງບາງ.. ດັນທີ່ອຸກາມບຸກວິທະນານໃຈຫຼຸ່ມກາງ ດັນທີ່ໄປເຮັດກາ ມູນຫຼຸ່ມກາງ
ກະເນີນຄ່າມອວກສົດນີ້ແລ້ວຢ່າງເຫັນວ່າ ດັນທີ່ສື່ລົມຫຼຸ່ມຕ່າງນີ້ແລ້ວເຫັນວ່າ.. ດັນທີ່ນໍາ-
ນກ-ເຈົ້າ .. ໄດ້ຄ່າມ .. ເກີດຫອນໄປກາງກົງ.. ດັນທີ່ນໍາ-ສ່ອງແດວ-ຫຼກຮົມຈິງ
ຮ້ອງໃຫ້-ອອກ-ຫຼັກ ດັນທີ່ແມ່ນດີເນັ້ນຮ່າງຕົກດົກ ທັງກ່າວພຣະຍາມເຫັນກວດ.. ຮັບສ້າງຈາກ
ສູກໂຮງລະ ແລະ ນັກ ດັນທີ່ເກົ້າ-ສືບໄປອ່ອນຢ່າງກົດຮ່າງ ຫຼື ເນັ້ນຄົນກຸນ: ເຖິງກຳ
ຫຼັງສູງມູນຮາກາກໄປພາຍ ມະລະນາ ລົ້ງຮົກ ແລວງພຽງບາງ ກວາຍ ຢະນາກົດ ໄກະ ຂະ

ตอนที่ 2 เนื้อเรื่องสำหรับฝึกการโดยสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

ข้อที่ 1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้อ่านและเขียน

อาณาจักรกรุงอนุรี

จากหนังสือประกอบบทเรียนประวัติศาสตร์ประโภคแม่ชัยมหิดลตอนที่ 2

โดย ทองใบ แตงน้อย

เมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียแก่น้ำครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2310 นั้น พม่าได้แต่งตั้งให้สุกพะนาณกong เป็นแม่ทัพคุมพล 3,000 นาย อัญเชิญ ค่ายโพธิ์สามตัน เหนือกรุงศรีอยุธยา เพื่อคุ้มครองด้านใต้ บ้านเมืองขณะนั้นระส่ำระสาย บรรดาหัวเมืองใหญ่เมืองที่อยู่ห่างไกลออกไป ซึ่งยังมีเจ้าเมืองปกครองอยู่ ต่างรวมรวมกันลังทั้งคนเป็นใหญ่ บ้างก็หาทางที่จะถือสรภากลับคืนมาคุ้มเดิม ชุมนุมใหญ่ ๆ มีกัน

- 1) ชุมนุมสุกพะนาณกong พม่าแต่งตั้งให้เป็นแม่ทัพ คุมพลอัญเชิญ ค่ายโพธิ์สามตัน เหนือกรุงศรีอยุธยา
- 2) ชุมนุมเจ้าพระยาพิษุโลก เป็นชุมนุมใหญ่ทางทิศเหนือ ตั้งคนเป็นใหญ่ขึ้นที่เมืองพิษุโลก
- 3) ชุมนุมเจ้าพระฝาง เดิมเป็นพระสังฆราช ตั้งคนเป็นใหญ่ทั้งที่ยังเป็นพระอยู่ ที่เมืองสว่างคบุรี
- 4) ชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราช อยู่ทางทิศใต้ ตั้งตัวเป็นเจ้าขึ้นที่เมืองนครศรีธรรมราช เรียกว่าเจ้านคร
- 5) ชุมนุมเจ้าพิมาย คือกรมหมื่นเทพพิธิ โอรสพระเจ้าอยู่หัวบรมโกษฐ์ ตั้งตัวเป็นใหญ่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เมืองพิมาย

6) ชุมชนเจ้าตากหรือพระยาซึ่งปราการ ตั้งตัวเป็นใหญ่ขึ้นทางหัวเมืองชายทะเลตะวันออกที่เมืองจันทบุรี ชุมชนนี้เตรียมการที่จะถูกกรุงศรีอยุธยาในบรรดาชุมชนห้าง 6 นี้ ชุมชนเจ้าตากอยู่ในฐานะเสียเบรี่ยนชุมชนอื่น ๆ เกี่ยวแก่ชาติสกุล และไม่มีอำนาจจราชนาอยู่เดิมในห้องถินที่ตั้งตัวเป็นใหญ่ แต่อ้ายที่เจ้าตากเป็นนักกรหที่กล้าหาญ มีศศิบด్ดญาเจียบแหลม และมีทหารร่วมใจที่มีฝีมือมาเข้ากับย จึงสามารถยกหัวแพ้ชาติเมืองอันบุรีได้ และต่อมาก็ได้ตัดหัวพม่า ณ ค่ายโพธิ์สามัคคีแต่ก็ ตัวสกุลแม่หัวพม่าในที่นั้น เป็นอันว่าอำนาจที่หัวเมืองกรองประเทศไทยได้สืบสุกลง พระเจ้าตาก (ลิน) ได้ถูกอิสรภาพกลับคืนมาได้สำเร็จ และได้เลือกกรุงศรีฯ เป็นราชธานี ปราบคนภัยเชก พระนามว่า สมเด็จพระบรมราชอิริยาบุรี 4 แต่สามัญนิยมเรียกว่าพระเจ้าตาก (ลิน)

การที่ทรงตั้งอันบุรีเป็นราชธานี เผรี

1) รัฐของพระเจ้าตากมีไม่เพียงพอที่จะรักษากรุงศรีอยุธยา และพม่าก็รู้ทางที่จะเข้ามากรุงศรีอยุธยา จึงไม่ปลอดภัยที่จะตั้งเมืองหลวงอยู่ที่กรุงศรีอยุธยาต่อไป

2) กรุงศรีอยุธยาเสียหายมาก ยากที่จะปฏิสังขรณ์ให้คืนค่าได้

3) เมืองอันบุรีมีป้อมปราการ ซึ่งสร้างมาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และขนาดของเมืองก็ไม่ใหญ่โตเกินไปนัก พอกก่อกำลังของพระองค์ที่จะรักษาไว้ได้

4) ลักษณะที่ตั้งของอันบุรีนี้ใกล้หัวแม่น้ำ ลักษณะนี้จะลำบากไปยังจันทบุรีได้

5) อันบุรีตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม สะดวกแก่การไปมาค้าขายกับต่างประเทศ เป็นประโยชน์ในการค้าเศรษฐกิจ

สมเด็จพระเจ้าตาก (ลิน) ได้ทรงปราบอันบุรีต่าง ๆ ได้โดยลำบาก ประเทศไทยก็เป็นปึกแผ่นอันเดียวกันตั้งเดิม ในปี พ.ศ. 2313 ตลอดรัชสมัยของพระองค์ได้ทรงกระทำศึกสงครามขยายอาณาเขตออกไปได้กว้างขวาง

อาณาเขตประเทศไทย ในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าคาก (ลิน) มีดังนี้
ทิศเหนือ ได้คืนแคนเมืองหลวงพระบาง เวียงจันทน์
ทิศตะวันออก ได้คืนแคนลาวและเขมรทางสั่งข้ายแหน้ม จก
อาณาเขตญี่ปุ่น
ทิศใต้ ได้คืนแคนเมืองกลันตัน ตรังกานู และไทรนูรี
ทิศตะวันตก จกคืนแคนเมะทะมะ หวาน และตะนานาสี
สมเด็จพระเจ้าคาก (ลิน) ได้ทรงถือสรภพของชาติไทย รวมรวม
อาณาเขตประเทศไทยให้เป็นปึกแผ่น ทรงปฏิบัติการรอบด้วยความกล้าหาญ ขยาย
อาณาเขตออกไปได้กว้างขวาง ณ ว่าพระองค์เป็นมหาวีรชนักริยิทธิ์ให้ทรงกระทำ
คุณประโยชน์อันยิ่งใหญ่ให้ไวแก่ชาติไทย ควรแก่การเทิดทูนเป็นอย่างยิ่ง ในตอน
ปลายรัชกาล พระองค์ถูกปลดจากราชสมบัติ เนื่องจากทรงมีพระสติพันเพื่อน
รวมเวลาครองราชสมบัติอยู่ 15 ปี สืบสุคสมัยกรุงศนธุรี เมื่อ พ.ศ.2325 และ
ในปัจจุบันนี้ได้สร้างอนุสาวรีย์ของพระเจ้าคาก (ลิน) ไว้ท่าทางเวียนใหญ่แห่งศนธุรี

ขั้นที่ 2 นำคำ, ข้อความสำคัญที่ต้องการจำ เช่นเรียงไว้ชางล่างนี้

ขั้นที่ 3 นำคำ, ข้อความในขั้นที่ 2 มาแต่งเป็นเรื่องราว

ຂໍ້ມູນທີ 3 (ຕ່ອ)

ข้อที่ 4 ขี๊กเส้นได้คำว่า, ข้อความในข้อที่ 2 ลงในเรื่องที่แต่งขึ้นที่ 3

ເລກສ່າວນາຍເລກ 3

ແນບຝຶກກາຣໂຢງສັນກັນທີ່ແນບຊຸກເຮືອງ (2)

แบบฝึกการโดยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง (2)

ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้อย่างละเอียด

เรื่อเจ้าพระยา

จากหนังสือการเดินทางรอบโลกของประเทศไทย

เช่นโดย กองท์ เกอ โนวาร์

แปลและเรียบเรียงโดย วรสุลีศรี ส่งเจริญ

บทนำ

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ประเทศไทยได้มีความสัมพันธ์กับนานาอารยประเทศมากขึ้นกว่าแต่ก่อน ทำให้ชาวญี่ปุ่นความกระตือรือล้นที่จะได้มาระย่องเพื่อจะได้ชมม้านเมืองของพระมหากษัตริย์ ผู้ทรงใหญ่ ซึ่งเป็นความงามที่แปลกตา

ในเดือนมกราคม ค.ศ.1867 กองท์ เกอ โนวาร์ ได้ตามเสด็จ เรือครุฑ์ กุ๊ก เกอ ปองทิโอลิโอ ซึ่งทรงเป็นเชื้อพระวงศ์ของพระเจ้าแผ่นดิน ผู้รั่งเศส ซึ่งได้เดินทางรอบโลกจากประเทศไทยไปร้ายังกรุงเทพฯ และเขียนบรรยายเรื่องราวและสิ่งค่าทาง ฯ ที่ได้พบเห็นไว้ ผู้แปลจึงแปลและพิมพ์เผยแพร่ในโอกาสที่ประเทศไทย และประเทศไทยรั่งเศสได้มีความสัมพันธ์ทางการคุ้มครองย่างเป็นทางการติดต่อกันมาถึง 300 ปี ใน พ.ศ.2529

การเดินทาง

วันที่ 10 มกราคม ค.ศ.1867 เรือเจ้าพระยา-เรือกลไฟได้เดินทางมาที่ท่าเรือของสิงคโปร์ เจ้าของเรือเป็นคนจีน เราช่วยค่าตัวไป-กลับ

ซึ่งเป็นกระดาษสีอุคจากหลักสำนักงานราษฎร์แห่งประเทศไทย สำหรับการเดินทาง
ระยะทางรวมทั้งพับเจ๊กช้อยไม้ บนเรือขันที่แยกสุดกึ่งบัวเป็นราบที่แห้งๆ

เรือเจ้าพระยาน้ำดีหังแปลง อันคราย แล้วก็เมื่น สะพานเดินเรือแคบๆ
เดินไปด้วยเท้าห่อสูงขนาดเท่ากองฟาง มันกลิ้งไปกลิ้งมาเกลื่อนกลางทุกทิศทาง
ความเคลื่อนไหวของเรือ ส่วนตัวเรือนบรรทัดเหล็กจนเพียงปริ่มน้ำ และห้ายเรือ
ก้าวสินค้าไม่เป็นระเบียบ เดินไปด้วยตัวนั่น ถังนี้ และกระสอบซ้าวสาร

เรามีเพื่อนเดินทางเป็นพ่อค้าชาวอังกฤษจากประเทศสยาม ภรรยา
ของนายแพทริออทสถานกงสุลอังกฤษและลูกสาวสองคน ภรรยาชาวฝรั่งเศสของ
ศาสตราจารย์ฟรานเช่น วน เกอ พูด กับแม่หนึ่นรำคาญของหล่อน และเก็บ
อ่อนช้าเอื้อมือ "สูโคลิก لامาช" นอกจ้านี้มีผู้โดยสารสามร้อยคนชาวมลายู
จีน และอาหรับ ซึ่งอยู่ทางด้านหัวและห้ายเรือ โดยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ บน
กองสินค้าเหนือกึ่งที่สำคัญมาก คนเหล่านี้สูบผีเสชและเล่นลูกเต๋าซึ่งเป็นอาชญากรรม
สองชนิดประจำของชนชาติเหล่านี้ และเนื่องจากหากเล่นบนบกเชาจะต้องเสีย
ภาษีมาก เชาจึงหักสูบหัก เล่นกันอย่างมีความสุขอย่างสุกที่จะประณีต

นี่เป็นการเดินทางระหว่างสิงคโปร์และประเทศสยามที่เราอุตส่าห์โศกคือ^{ที่}
หาได้ เจ้าของเรือชาวจีนคงจะทำกำไรได้อย่างมหาศาล เพราะเรือลำนี้บรรทุก
กระสอบไปเต็ม จนแม้กระหั้นในเรือชีพ การเรียกเก็บค่าภาษีสูงมาก ค่าธรรมเนียม
สำหรับเรือขึ้นหนัก 400 ตันนี่ จึงสูงถึง 128,000 ฟรังก์ สำหรับระยะเวลา
เดินทาง 6 วัน

วันที่ 11 มกราคม -- ในตอนเช้ามืดเรือผ่านสันคงของแม่น้ำเจ้า-
พระยา ซึ่งเป็นแม่น้ำใหญ่ที่ไหลลงสู่อ่าว เรายานเข้าไปทางร่องน้ำขนาดกว้าง
ห้าสิบเมตร ซึ่งเมื่อประคุที่เปิดไปสู่แหล่งน้ำที่ถูกขังเอาไว้ แล้วระยะกว้าง
ระหว่างฝั่งราบ ๆ ส่องฝั่งของลำแม่น้ำก็ค่อย ๆ แคนลง หักแม่น้ำเดิมไปด้วย
นกกระสาขาว นกเบ็คน้ำใหญ่ขนาดเท่าอีกปีกซึ่งมีสีสรรสวยงามมาก และอยู่
กลางแಡด ที่สวยที่สุดก็คือนกกระเรียนสีเทาเงินซึ่งกอดค่าและหัวแคง และขนาด
ใหญ่ยิ่งกว่ากัน

พอห้ามิงเช้า เรื่องได้หอคสมอหน้าหมู่บ้านแรกในประเทศไทยที่
ปากน้ำ กับปั้นเรือจังชั้นไปบันนกเพื่อแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่
ที่นี่ จ่ายค่าภาษีสุลการเข้าพระคลังในอัตราธ้อยละสามช่องมูลค่าสินค้า และ
มอบเป็นใหญ่ประจำเรือ แล้วก็เดินทางต่อไปในแม่น้ำอีกเป็นเวลาสามชั่วโมง
และในที่สุดเราถึงได้เห็นเจดีย์และวัดของกรุงเทพฯ เมืองหลวงของราชอาณา-
จักรสยามโผล่ขึ้นมาเหนือนอกวิมานหราไว้และลันຈาริมฝั่งน้ำ

พอเรือพ้นโถงแม่น้ำ เราถึงสามารถเห็นเมืองกรุงเทพฯ ได้ทั้งเมือง
ความสวยงามของเมืองเวนิสแห่งเอเชียนี้ แผ่นกระจาดอยู่บนพื้นที่กว่าเป็น
ไมล์ ล้านนาที่ให้เหล่านักวิ่งใหญ่และส่งงาม มีเรือขนาดใหญ่หอคสมอยู่เป็น^{ที่}
จำนวนกว่าหกสิบลำ ห้างสองฝั่งแม่น้ำเรียงรายไปด้วยเรือนแพเป็นจำนวนพัน ๆ
หลัง หลังคาบ้านมีลักษณะประหลาดเรียงรายกันอย่างเป็นระเบียบอยู่ติดกัน
นอกจากนั้นก็สามารถเห็นยอดแหลมสีทองของวัดต่าง ๆ จำนวนเป็นร้อย ๆ วัด
รวมทั้งเจดีย์ขนาดต่าง ๆ ประดับด้วยกระเบื้องและแก้วอันงดงามเหมือนลูกไน้
ที่ประดิษฐ์ขึ้นมาอย่างสกใส มีหลังคาประดับด้วยกระจาดสูงห้านาที หรือซั้ง
ขนาดใหญ่ประดับรอบด้านด้วยวัสดุซึ่งล้องแสงระยิบเช้าดา และยอดแหลม
สูงดึงด้วยหัวลินหรือสองร้อยพุทที่สูงท่อนแสลงอาทิตย์อย่างกับประชีมขนาดใหญ่ ซึ่ง
เป็นพระราชวังของพระเจ้าแผ่นดิน ทิวทัศน์เช่นนี้ทำให้รู้สึกอย่างกับว่าเรากำลัง^{ที่}
ขึ้นที่ที่นี่ภาพของโบสถ์ขนาดใหญ่ ซึ่งทำด้วยกระเบื้องลายคราม

การแต่งกายของชาวสยาม

พวกชาวเมืองมีวิวัฒน์กับชาวมลายุ แต่ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก
โภนพน โดยทั้งหมดไว้ทรงกลางศีรษะเป็นรูปกลมรี ตัดสั้น ขนาดใหญ่กว่าสองฟุต
ทำให้มีลักษณะเป็นทรงยอดสูง คลอกและเปลอกไม่มีที่ไหนเหมือน สำหรับการแต่ง
ตัวก็ไม่ยุ่งยาก เช่นผู้ผู้ชายหาดกิรังสองฟุต เป็นผ้าผ้ายลี่เชียว ชมูหรือแคง
ชุมครองกลางแล้วเก็บขึ้นมาจากด้านหน้าไปด้านหลังระหว่างขา เสื้อเป็น

ເສື່ອສ້າວນເບານງ ຂຶ່ງທັງໝາຍແລະຫດູງໃສ່ກັນອ່າງສ່ວຍງາມ ໃນນາງຄົງພວກຜູ້ຫຼູງ
ຈະໜ່າມ່າແດນຂາດກວັງໜຶ່ງໜຸດ ສີສරສົດໄສໄວ້ຮອບອົກໂຄຍກາຮລ້ອງໃຫວທັງສອງ
ໜ້າງ ຂຶ່ງໃນນໍ້າຈະສບາຍນັກ

ที่กล่าวมาย่อ ๆ นี้ คือภาพแรกของเมือง ซึ่งมีผลเมืองอยู่กันอย่าง
แอลอัล อย่างกับปลาชาร์ฟที่เราเห็นได้

ข้อที่ 2 นำคำ, ข้อความสำคัญที่ต้องการจำ เช่นเรื่องไว้ซังล่างนี้

ข้อที่ 3 นำคำ, ข้อความในข้อที่ 2 มาแต่งเป็นเรื่องราว

ขั้นที่ ๓ (ต่อ)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขั้นที่ 4 ซีคเลสันได้ก้าว, ข้อความในขั้นที่ 2 ลงในเรื่องที่แต่งขั้นที่ 3

เอกสารหมายเลขอ 1

คู่มือการใช้เวช SQ 3 R

คุณลักษณะ SQ 3 R

- คำชี้แจง เอกสารฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 คำแนะนำในการอ่านเนื้อเรื่อง
- ตอนที่ 2 ขั้นตอนการใช้วิธี SQ 3 R

ตอนที่ 1 คำแนะนำในการอ่านเนื้อเรื่อง

การอ่านเนื้อเรื่องแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือการอ่านอย่างคร่าว ๆ และการอ่านอย่างละเอียด

คำแนะนำการอ่านอย่างคร่าว ๆ

การอ่านอย่างคร่าว ๆ เป็นการอ่านที่ไม่ต้องพยายามเข้าใจเนื้อเรื่องให้มากจนทุกประการ แต่จะทำให้รู้ความคิดเห็นไปของเรื่อง สิ่งที่ควรสนใจและปฏิบัติในการอ่านอย่างคร่าว ๆ ได้แก่

- 1) ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง
- 2) โครงเรื่อง เรื่องย่อ หรือบทสรุป (ถ้ามี)
- 3) หัวข้อใหญ่ หัวข้อรอง
- 4) ประโยชน์และประโยชน์สุคัญของแต่ละย่อหน้า
- 5) แผนภาพ แผนภูมิ ตาราง กราฟ รวมทั้งค่าถิตาม (ถ้ามี)
- 6) สรุปใจความสำคัญของเรื่องไว้ในใจ

นักเรียนลองอ่านหัวข้อความคือใบปืนอย่างคร่าว ๆ และสรุปความสำคัญไว้ในใจด้วย

.....

จะเห็นนิสัยในการมองหาคำสำคัญ ที่มีความหมาย
ในแคล่ละประโภค คำแหล่งที่นักเรียนน้อย และในขณะที่นักเรียนค่า
ของคุณครูเลื่อนห้องมาตามแนวความเดาของตัวพิมพ์นั้น ใจ
ของคุณจะเจือยช่าง เหราะว่ามันไม่ได้ย่อค่าทุกคำเพื่อ
ให้เข้าใจความหมาย

ข้อความข้างต้นนี้ มีคำหักหนมค 55 คำ (ตัวนักเรียนอ่านทุกคำ)
นักเรียนลองอ่านใหม่อีกครั้ง แล้วพิจารณาใจความสำคัญที่นักเรียนเก็บไว้ในใจ
กับข้อความต่อไปนี้

.....

จะเห็นนิสัยในการมองหาคำสำคัญที่มีน้อย ขณะภาคสายค่า ใจจะ^{น้ำ}
เฉือยชา เพราะไม่ได้ย่อค่าทุกคำให้เข้าใจความหมาย

.....

ข้อความข้างบนนี้เปรียบเสมือนคลอง 50 เปอร์เซ็นต์ แต่ยังให้ความหมาย
ครบถ้วน หากใจความสำคัญที่นักเรียนเก็บไว้ในใจกลับลงกับข้อความข้างต้น
แสดงว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างคร่าว ๆ แล้ว

นักเรียนลองศึกอ่านข้อความต่อไปนี้อย่างคร่าว ๆ และเก็บใจความ
สำคัญไว้ในใจด้วย ซึ่งไม่รวมมีความยาวเกินครึ่งหนึ่งของเนื้อหาหักหนมค

ข้อความฝึกการอ่านอย่างคร่าว ๆ

การอ่านนั้นเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาซึ่งมีขั้นตอน
สูง การอ่านที่ไม่เอาไหนเลยนั้น ควรได้รับคำแนะนำอย่างดี
จากผู้เชี่ยวชาญการอ่าน อย่างไรก็ดี เราอาจจะปรับปรุง
อัตราความเร็วของการอ่านและความเข้าใจได้ด้วยการ
ฝึกฝน โดยนำเอกสารมาแบบน้ำจากหนังสือต่าง ๆ ไปใช้อ่าน

หลักแหลม อีกประการหนึ่งควรสังเกตด้วยว่าเราสามารถอ่านคืนหน้าไปตามเดิมของตัวอักษรได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ใช้ความพยายามอะไรมากนัก ในระยะเวลาสั้น ๆ

นักเรียนคงเข้าใจและเก็บใจความสำคัญจากการอ่านอย่างคร่าวๆ ได้แล้ว ต่อไปให้นักเรียนศึกษาคำแนะนำในการอ่านอย่างละเอียดและฝึกการอ่านอย่างละเอียดข้าง

คำแนะนำในการอ่านอย่างละเอียด

การอ่านอย่างละเอียดไม่ได้หมายความว่าให้อ่านทุกคำ หรืออ่านคำต่อกัน แต่เป็นการอ่านที่ใช้ความคิดพิจารณาด้วยคำสำคัญอย่างระมัดระวัง ซึ่งทำได้โดยการซักเขียนหรือทำเครื่องหมายในส่วนสำคัญไปพร้อม ๆ กับการอ่าน เพราะการซักเขียนทำเครื่องหมาย จะช่วยให้ความคิดคืบหน้าและมีความจำได้ดีขึ้น การซักเขียนทำเครื่องหมายลงในเรื่องที่อ่าน มีรูปแบบหลายอย่าง ดังนี้

1) การซักเส้นใต้ใจความหรือประโยคสำคัญ เป็นวิธีการทำที่ง่าย แต่ต้องระมัดระวังอย่าเห็นทุกประโยคสำคัญ เพราะการซักเส้นให้มากเกินไป จะทำให้ประโยคสำคัญที่แท้จริงลดความสำคัญลงได้

2) เขียนวงกลมรอบคำหรือลิสต์สำคัญ เป็นวิธีการที่ใช้แผนการซักเส้นได้ดี ซึ่งจะช่วยให้คำสำคัญเด่นชัดขึ้น แล้วก็หมายความสัมภับคำหรือลิสต์ ฯ เท่านั้น

3) ทำเครื่องหมายดาวหรือเครื่องหมายคอกจันไว้ที่ขอบกระดาษ เพื่อใช้เน้นใจความหรือประโยคที่สำคัญมาก ๆ นอกจากนี้ อาจจะใส่เครื่องหมายคำถ้า (?) ตรงใจความที่ไม่เข้าใจ หรือใช้เครื่องหมายตกใจ (!) ซึ่งเป็นเครื่องหมายอภิอุ่นหนึ่งที่เรียกให้เราใส่ใจบางสิ่งบางอย่างที่ชวนหึงหรือแปลกประหลาดได้

4) เขียนหมายเลขอ้างอิงของกระดาษ เพื่อข้ามตัวความคิดที่ผู้เขียนใช้ในการแสดงความคิดเห็น หรือเขียนสรุปหรือแสดงความคิดเห็นของเรารองข้อหรือส่วนที่ว่างของกระดาษ

เพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวอย่างชัดเจน ให้นักเรียนศึกษาด้วยอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการอ่านอย่างละเอียด

๕.๑

ราชธานีใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
โปรดฯ ให้สร้างขึ้น ได้ท่าพิธียกเสาหลักเมือง เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ.
๒๓๒๕ โดยในชั้นต้นโปรดฯ ให้สร้างพระราชนักราชวังขึ้นไว้ก่อน ในปี พ.ศ.๒๓๒๖
จึงสร้างฐานเป็นการถาวร กำหนดผังเมืองเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นพระ
บรมมหาราชวัง ส่วนบริเวณที่อยู่อาศัยภายในกำแพงเมือง และบริเวณที่อยู่อาศัย
นอกกำแพงเมือง ราชธานีใหม่สร้างเสร็จในปี พ.ศ.๒๓๒๘ และพระบาทสมเด็จฯ ทรง
พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงพระราชนทรานพระนามว่า "กรุงเทพมหานคร บรร-
รัตนโกสินทร์ มหินทราราช" มหาศิลปะพรมแดน ราชธานีบูรีรมย์ อุดมเดชชนิเวศน์
มหาสถาน อมรพิมานอวตารลสถิต สักกะทัตติยวิษณุกรรมประลักษณ์ ๑๙๖๙ ๑๔๗๗ ๑๗๗๗

ให้นักเรียนฝึกอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้อย่างละเอียด โดยปฏิบัติตามคำแนะนำด้วย

เนื้อเรื่องฝึกการอ่านอย่างละเอียด

เรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์

ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวว่า มนุษย์คนแรกในโลกนี้เกิดมาเมื่อใด ที่ทราบแน่นอนก็คือว่า ในระหว่างยุคห้าแข็งเห็น ได้มีมนุษย์อาศัยอยู่บนโลกแล้ว แต่ก่อนหน้านี้ไม่มีหลักฐานที่แสดงว่าได้มีมนุษย์อาศัยอยู่บนโลก

ยุคน้าแข็งนั้นเริ่มต้นประมาณ 1 ส้านปีนาแล้ว ส่วน
ระยะลี้สุกของยุคนั้น นักธรรมวิทยาประมาณว่า เมื่อ 15,000
ปีมาแล้ว บางสัญญาณนี้จะมีน้ำแข็งปกคลุมฟื้กโลกเกือบ
กว้างขวางและหนากว่าปึกดี ประมาณว่า 1 ใน 3 ของ
ส่วนที่เป็นพื้นดินและหินของโลกได้ถูกปกคลุมด้วยน้ำแข็ง
โดยปกคลุมครึ่งหนึ่งของพื้นที่ทวีปยุโรปทั้งหมด และทาง
เหนือของทวีปเอเชีย ในทวีปอเมริกาเหนือปกคลุมทั่วทั้ง
ประเทศแคนาดาและทางเหนือของสหรัฐอเมริกา ส่วนทาง
ฟื้กโลกใต้นั้น ปัจจุบันพื้นที่บริเวณใกล้ชิดฟื้กโลกใต้ก็ยังปกคลุม
ด้วยน้ำแข็งอยู่

ในยุคน้าแข็งมีสมัยน้ำแข็งอยู่ 4 สมัย คือ สมัย
น้ำแข็งที่ 1, 2, 3 และสมัยน้ำแข็งที่ 4 ตามลำดับ
ระหว่างสมัยน้ำแข็งสองสองสมัยนั้น เป็นสมัยที่น้ำแข็งไถลค
จำนวนลง และบริเวณที่ปกคลุมก็หายลง สมัยถังกล่าวนี้
เรียกว่าสมัยปราศจากน้ำแข็ง ซึ่งมีอยู่ 3 สมัยด้วยกัน
ได้แก่ สมัยปราศจากน้ำแข็งที่ 1 ซึ่งอยู่ระหว่างสมัย
น้ำแข็งที่ 1 และที่ 2 นอกจากนี้มีสมัยปราศจากน้ำแข็ง
ที่ 2 และที่ 3 ตามลำดับ และยุคน้ำแข็งไถลสุดลงเมื่อ^๑
ปลายสมัยน้ำแข็งที่ 4

ตอนที่ 2 ขั้นตอนการใช้วิธี SQ 3 R

วิธี SQ 3 R เป็นวิธีการอ่านหนังสือที่ทำให้ผู้อ่าน สามารถอ่านหนังสือได้อย่างคิด มีประสิทธิภาพ ຈշจ. และเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ได้ดีกว่าการอ่านโดยทั่วไป

วิธี SQ 3 R เป็นวิธีที่มีการปฏิบัติตามขั้นตอนตามลำดับ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การสำรวจ เป็นการพิจารณาเรื่องโดยการอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสรุปใจความสำคัญและทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องทั้งหมดอย่าง กว้าง ๆ

ขั้นที่ 2 การตั้งคำถาม เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการอ่านอย่าง คร่าว ๆ ในขั้นที่ 1 มาตั้งเป็นคำถาม เพื่อสรุปและกันหาคำตอบต่อไป

การตั้งคำถามอาจจะใช้คำถามประเภท ใช่/ไม่ใช่ หรือใช้ คำถามในรูปแบบของ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม่ ก็ได้ เช่นกัน

จากเนื้อเรื่องฝึกการอ่านอย่างละเอียด เรื่อง สมัยก่อน- ประวัติศาสตร์ ให้นักเรียนลองตั้งคำถามจากเรื่องดังกล่าว โดยไม่ต้องหลอกล瞞 ไปอ่านเรื่องซ้ำอีก ด้วยอย่างเช่น

ก.: ในยุคหน้าแข็งมีสมัยน้ำแข็งอยู่กี่สมัย ?

ข.: ทวีปอเมริกาใต้ไม่ถูกน้ำแข็งบากลุ่มใช่หรือไม่ ?

.....

.....

.....

.....

ขั้นที่ 3 การอ่าน ในขั้นนี้เป็นการอ่านเรื่องข้อย่องะเบี่ยง เพื่อ
ศึกษาค่าตอบของคำถ้ามีพังไปในขั้นที่ 2 และหากมีคำถ้ามเพิ่มเติมก็เชิญคำถ้า
ไว้ในขั้นที่ 2 ต่อจากคำถ้ามพังไปก่อนด้วย

ขั้นที่ 4 ท่องจำ การท่องจำทำได้หลายลักษณะ คือท่องในใจ หรือท่องโดยการออกเสียง หรือท่องโดยการเขียนสิ่งที่จำได้ลงบนพื้นที่อยู่ด้วยถ้อยคำของตนเองก็ได้ หรือจะใช้คำว่า ข้อความที่จำได้จากเนื้อเรื่องที่อ่านมาบันทึกไว้ให้เข่นกัน ข้อควรระวังในขั้นนี้ก็คือ สิ่งใดที่จำไม่ได้ผ่านไปก่อนไม่ต้องผลักกลับไปคูเนื้อเรื่องก่อน

การท่องจำ โดยยกเป็นบันทึกสิ่งที่จำได้นี้ อาจจะใช้รหัสสัญลักษณ์ อักษรย่อ เป็น ">" แทนคำว่า "มากกว่า" หรือใช้ "ปวศ." แทน "ประวัติศาสตร์" หรือเขียนเป็นแผนภาพ แผนผัง กราฟ จัดเป็นกลุ่มเป็นพวก ร่วมกับการจดบันทึกคิดไว้ เพราจะช่วยให้นักหนังได้เร็วและจำได้ง่ายอีกด้วย
ให้นักเรียนท่องจำ โดยการจดบันทึกสิ่งที่นักเรียนจำได้ จากการอ่านเนื้อเรื่องฝึกการอ่านอย่างละเอียด เรื่องสมัยก่อนประวัติศาสตร์ โดยบันทึกในรูปแบบใดก็ได้ข้างล่างนี้

นักเรียนจะบันทึกความจำของนักเรียนด้วยรูปแบบใดก็ได้ อย่างไร ก็ตาม นักเรียนลองศึกษาตัวอย่างการบันทึกความจำต่อไปนี้

- บุคน้าแข็งมีมนุษย์อยู่ในโลกแล้ว เริ่ม ~ 1 ล้านปีมาแล้ว
- บุคน้าแข็งมีน้ำแข็งปกคลุมชั้นโลกเหนือเป็นบริเวณกว้าง + >
ปกติ > 1/3 ของพื้นดิน 1/2 ยุโรป ทาง N.A.+แคนาดา, สหรัฐ
- บุคน้าแข็งมีสมัยน้ำแข็ง 4 คือ สมัย 1, 2, 3, 4
- สมัยใหม่น้ำแข็ง 3 คือระหว่าง 1-2, 2-3, 3-4
- บุคน้าแข็งสั้นสุด 15,000 ปีก่อน

ข้อที่ 5 การบททวน ในขั้นนักเรียนอาจจะอ่านจากบันทึกท่องจำ หรือสรุปย่อสิ่งที่จำได้อีกรึ อย่างไรก็ตามในการบททวนนี้ควรให้ความสนใจ เนื้อหาของกลาง ๆ ของเรื่องให้มาก เพื่อจะเป็นส่วนที่ลึกซึ้งกว่าส่วนต้นหรือ ท้ายเรื่อง

จากเนื้อเรื่องศึกการอ่านอย่างละเอียด เรื่องสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ให้นักเรียนลองศึกษาตัวอย่างการบททวนโดยการสรุปย่อ ดังนี้

